

SVIESA

JORNAL
LITHUANO
 "SVIESA" - LUZ
 Orgão de
 Comunidade Lithuania
 de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
 TELEFONAS 9-1640.
 CAIXA POSTAL 4118.
 SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
 Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12000
 Pusei metų 7000
 Lietuvoje dvigubai
 Atskiro numerio kaina 300 reialų.

M E T A I I I I

SÃO PAULO. 1937, LIEPOS -- JULHO 31 D.

Nr. 31 (97)

Prancūzijos socialistai ir komunistai vienyjasi

Prancūzijos socialistų ir komunistų partijos žada sudaryti vieną partiją. Mūsų dviejų partijų greit įvyks kongresas, kur bus galutinai apsvaistytos šios sumanymas.

Buvo priėmimas Lietuvos Konsulate

Praėjusį šeštadienį, Lietuvos Konsulatan buvo susirinkę lietuvių pradžios mokyklų mokytojai lietuvių ir brazilai, Pabaltijo valstybių konsulai, Santa Casa direktorius Dr. Rangel Pestana, São Paulo mokytojų bei auklėjimo, įstaigų atstovai.

"Lietuvio" redaktorius į Argentiną

Rugpjūčio mėn. pradžioje į Argentiną išvažiuoja Vancevičius, «Lietuvio» redaktorius. «Sviesa» su tam tikru kartumu atsimena, kad tame sąmokslininkų būryje, kurie pakėlė rankas prieš jos gyvybę, buvo ir «Lietuvio» redaktorius. Išsiskiriant, žinoma, nedera minėti tamsieji praeities momentai. Visu nuoširdumu sakome: «Laimingos kelionės». Linkime, kad Argentinoje p. Vancevičius eitų tiesesniu ir atviresniu keliu, nes tik toks kelias yra garbingas ir vertas lietuvių kojos.

Pranešimas

Ateinančios savaitės trečiadienį, 4 d. rugpjūčio, kun. Ražainas išvažiuoja į Frigorifico Anglo. Grįš 11 d. rugpjūčio.

Br. L. J. S-gos «Viltis» Mokos skyriaus valdyba, šiuo praneša išanksta, kad š. m. rugsėjo mėn. 14 d. 8 val. vak. «Dr. V. Kudirkos» v. rūmuose įvyks labai svarbus ysuot. šio skyriaus susirinkimas. Narių dalyvavimas būtinas.

Valdyba.

Dar vienas Suvalkijos ūkininkas nuteistas sušaudyti

KAUNAS. Trečiadienį, liepos mėn. 28 d., Kariuomenės Teismas Kaune pasmerkė mirtį ūkininką Maurušaitį, kilusį nuo Kalvarijos, Marijampolės apskr. Jis buvo kaltinamas varęs propagandą ūkininkų streiko metu prieš

valdžią, žudęs ir padeginėjęs. Tarp kitų, jis uždegęs ir buv. žemės ūkio ministerio Aleksos dvarą.

Dar neteko sužinoti, ar mirties bausmė įvykdyta, ar pakeista kalėjimu. Si byla dar nepaskutine.

Lietuvos -- Vokietijos prekybos sutartis prailginta vieneriems metams

Tik ką pasibaigė Lietuvos -- Vokietijos pasitarimai Kaune prailginti prekybos sutartį, kuri baigiasi 1937 m. rugpjūčio mėn. 5 d. Sutartis prailginta ir pasirašyta tuo reikalu protokolas. Iš Lietuvos pusės jį pasirašė min. Lorzaitis ir direktorius Norkaitis, iš Vokietijos -- pasijuntinys Zechlir ir pasijuntinybės patarėjas dr. Schnurre. Kadan-

gi prekybos santykiai tarp abiejų kraštų vystėsi ligšiol palankia linkme, šitas susitarimas juos numato dar praplėsti. Tarp kitko, iš Lietuvos, bus išvežta mėsos už 500.000 litų. Pasieltas palankius susitarimas ir kitais klausimais mažojo pasienio susisiekimo, atsiskaitymo už prekes ir kit.

ISPANIJOS KARAS

Naujas anglų planas GRANADOJ IR MALAGOJ SUKILIMAI

Anglų vyriausybė paruošė naują planą Ispanijos karui baigti. Pagal naują planą siūloma pripažinti gen. Francui kariavimo teisę, bet kad būtų visi svertišaliai savanoriai išvežti iš Ispanijos. Vokietija ir Italija su juo sutinka, bet Rusija jam priešinasi.

Prancūzų žiniomis, sukilėlių miestuose Grandoj ir Malagoj esą įvykę kariuomenės sukilimai prieš gen. Franco. Daug sukilėlių susirūpinti. Bet sukilėlių radio tas žinias nepasiekia.

ŽUVO 1800 VYRIAUSYBININKŲ

Havos praneša, kad Villa de la Canada fronte žuvo 1800 vyriausybinių kariuomenės. O, to paties Havos žiniomis, prie Madrido krito 20000 sukilėlių kariuomenės. -- Sukilėlių radio iš Salamancos praneša, kad nuo pat pradžios karo vyriausybiniškai neteko apie 30.000 savo kariuomenės.

Paėmė rusų laivą

Telegrafo žinių agentūros korespondentas praneša, kad sukilėlių pajėvai paėmė rusų laivą «Valan Avanezor» ir nusivare savo uostan.

KARAS KINIJOJ

Paskutinėmis dienomis labai paaustrėjęs karas kinų su japonais. Staurės Kiniją užpludo japonus ginkluotos jėgos ir veržiasi Kinijos gilumon. Karas vyksta taip pat žiaurus, kaip ir Ispanijoje. Vėliausios žinios praneša, kad japonų kariuomenė, po smarkių puolimų, užėmė Pekiną Vaugpling miestus. Japonų lėktuvai smarkiai bombarduoja Tientsin miestą, kuris esą paverstos griūveliais. Reuter pranešimu, nuo pat šio konflikto pradžios, krito apie 15.000 kinų kariuomenės.

Nužudė 300 japonų

Sąryš su vykstančiu karu Kinijoje, kiniečiai, keršto vedini išžudė 300 japonų Tungshoer mieste.

Riausės Jugoslavijos

Mirus Jugoslavijos patrijarchui Varnava, prasidėjo riaušės. Vyriausybė žada pasirašyti konkordotą su Vatikanu, bet žmonės tam priešinasi. Varnava buvo jugoslava ortodoksų patrijarchas. Dėl šių įvykių, gali įvykti vyriausybės krizis.

TRAUKINIO KATASTROFA
 Prancūzijoje įvyko didelė traukinio katastrofa, kurioje žuvo 27 keleiviai.

ITALIJA IR VOKIETIJA PRIEŠ RUSIJĄ

Laukiama smarkių diplomatinių susikirtimų tarp Italijos ir Vokietijos su Rusija dėl nesikišimo į Ispanijos karą.

BRUNETE MIESTAS SUGRIAUTAS

Nedidelis Brunete miestukas, kuris yra netoli Madrido tapo visai sunaikintas. Šią savaitę čia vyko labai smarkūs pūšiai. Miestukas Brunete buvo sukilėlių rankose, vėliau jį užėmė vyriausybiniškai, dabar vėl sukilėliai atsėmė. Be to, miestuko liko jau vien tik griūveliai, žmonių čia taip pat tūkstančiai žuvo.

Allo! Ekstra! Žinia!

Mokos Viltiečių rudens sezono š. m. rugpjūčio mėn. 1 d. 2 val. p. p. «Dr. V. Kudirkos» v. rūmuose Rua Lithuania 13 rengia penką

KONCERTA-BALETA

Programoj: Choras -- lietuvių tradicinės meno dainos, solo, duetai, smuikiai, piano ir pirmą kart viltietės išpildys kelis gražus baleto numerius ir daug kitų įvairenybių.

Įėjimas visiems laisvas, be bilietų. Renkamos aukos. Lietuvį (ė)! Nepraleisk šios puikios progos savo sielą muzika ir daina nepavaišinęs.

VALDYBA.

Visi į Villa Anastaziją!

Šeštadienį, rugpjūčio mėn. 7 dieną «Dr. Jono Basanavičiaus» mokyklos salėje rengiamas gražus, pirmas šiais metais

MOKINIŲ VAKARAS

Programoje vaidinamas «Jonuko Liga», Cigoniškas vaizdelis, deklamacijos, plastika, dainos ir k. Po programos šokiai iki 4 val. ryto. Programos pradžia 8 val. vakaro. Visas pelnas skiriamas mokyklos žemės sklypui apmokėti.

TAUTIETI, ATVYKES Į VAKARĄ, NE TIK LINKSMAI PRALEISI LAIKĄ, BET IR PAREMSI MOKYKLĄ.

Kun. A. Arminas.

RIO LIETUVIAI ¹⁾

(Tasą iš 29 nr.)

Caxias

Ryto metą viešbutyje pastebėjau nepaprastą susijudimą. Neramūs keleiviai kažko klausinėja vienas kitą, skambina telefoną; kiti dedasi savo daiktus ir skubiai kaziu kur išvyksta. Išėjau gatvėn. Ta pati nuotaika ir čia. Mįslė man įspėja laikraščio pardavinėtojai, šaukdamį visuos kampuos apie didžiulę nelaimę Central linijoje ir siūlydami kiekvienam ekstrą — telegramas. Nusiperku vieną ir aš. Taip, didžiulis dešastras tenai aprašytas. Skaitau — ir pastiro akys! Juk kaip tik aš norėjau tuo pačiu laiku išvažiuoti! Buvau net bilieto nuėjęs nusipirkti, bet apsižiūrėjau, kad besukbedamas, pinigų būsiu namuos užmiršęs. Paskui sutikau gerą Bliulį, kuris galutinai man pataria kelionę atidėti ligi rytojaus. Aš ją atidėjau. O dabar skaitau šturpulingiausias žinias: šimtai sužeistų, keletas užmuštų, nuo kraujo buvęs raudonas visas upės vanduo, o žmogienos buvęs sukrautas nedidelis kalnelis.

Zuvusiųjų tarpe esą ir vienas kunigas, kurio asmenybės nustatyti nepavyk. Tik plauko betruko, ir galėjo būti štai čia, stojį pačioj vietoj, parasyta: Zuvusiųjų tarpe yra du kunigai — dviš padres... Brrr! Kaip nejauku. Štai, koks pastovus tavo gyvenimas! Prieš minutę sveikas ir gražiausių vilčių kupinas, dabargi — šaltas ir kruvinas be formos lavonas.

Susitinku p. Pr. Dutkų, kuris pasižadėjo parodyti man Caxias lietuvius. Pakeliiui į stotį prasituriu apie traukinio katastrofą. Bet, pasirodo, Rio gyventojai dėl to per daug nesijaudina. Jie prie to pripratę! Mes važiuosim anglų linija, ir bijotis nėra ko. Ten buvęs girtas mašinistas, nepastebėjęs kelio ženklų ir, rūkui esant, užlėkęs prie stoties ant pilno žmonių traukinio, sumaldamas į šipulius 4 vagonus. Zuvusiųjų skaičius siekias daugiau 100. Dugelis dingę be žintos — ajaku, ir tie žuvę; tik labai sumaitoti, tad nepavykė nustatyti asmenybės...

Mes jau Caxias. Toliausias Rio priemiestis. Pirmas įpūdis labai malonus. Atrodo, kad iš užiančio miesto pragaro patekai į Lietuvos kalmo laukų ramybę, kur bręsta aukšnies varpos, sūpsta saulės atokaitoje vyšnios ir švilpauja ant šakos etrazdas. Caxias visai panašūs į mūsų Parque das Nações. Toki patys nedidukai nameliai, ta pati dulkėta gatvė, tokia pati žavinga aplink kalnelių grandinė, kur tai šen tai ten iš dygių krūmų išbėga į viršų lieknutė vienija palmė. Tai čia gyvena mano tautiečiai. Koki tie žymingai! Čia jiems viskas patinka, jų gintinij namelį ir Tėviškės gyvenimo laukus. Jie toli miestą ir traukinio gyvenimo pamazgą, tačiau jie yra didžiulį. Čia jie patys, su šoninėmis beveik kiekvienoje namelio sienoje, apelsinų sodiniais, daktolių lyselė. Turi savo darbu, kuri dirba lietuvišką dailę ir t. t. Prisižiūrėjęs jų gyvenimo, supranti, kad žmogaus laimė neduoda ko bereikia. Svarbu, jei tą laimę kiekvienas moka susikurti ir išaugoti pats savo širdyje. Kiekvienas savo laimės kalvis, kaip sakė didysis vokiečių lyrikas. Ir man rodos, kad tie nuoširdūs ir geri Caxias lietuviai savo lizdelių ir juos supančios idilijos nesutikų išmainyti į Rokfelerio milijardus...

Žinia, kad atvažiavo padre lithuanos, tuoj aplėkė visą miestelį. Susirinko visi į vieną trebą ir laukė. Keli buvo atėję į stotį sutikti, nuoširdžiai sveikino ir automobiliu vežėsi «namo». Buvo gana vėlus laikas ir reikėjo skubėti bažnytelėn laikyti šv. Mišią.

1) Dėl a. a. P. Jonušio mirties šis straipsnis, gedulo ženklau, nebuvo talpinamas perleistam «SVIESA» nr.

Pirmą kartą Caxias matė tikrą lietuvišką procesiją. Vsi — senas ir jaunas, didelis ir mažas — įsirikiaję traukė drebančia nuo kaitros ir dulkių miestelio «alėja» į bažnyčią. Malonūs ir čiiauskūs vaikučiai vienas ėmė panešėti knygas, antras portfelį, trečias foto aparatą, kiti kibo už rankų ir spindinčiom džiaugsmu akutėm pasakojo, kokiu žaislu kuris turi, ir keno katinas gudriausias. Petrukas pasigyry mokas poterėlį ir čia pat, vidury gatvės, ėmė zegnotis, rimtai nusiteikęs ir į dulkes kepurę pasidėjęs...

Iš visų langų pasirodydavo nustebusio akys, paskui išlysdavo kelios juodos galvos ir prisidėdavo prie mūsų būrio. Procesija didėjo ir augo. Tarytum, debesys prieš audrą...

Jau ir bažnytelė. Dieve tu mano! Čia jų bažnytelė! Sena senutė, visa apšepusi, suajžėjusi, palnių lapais viduj sienos išklotos, čiulba pastogėje paukštėlis. Tai istoriška bažnyčia. Saku, ją pirmieji kolonistai čia pastatė. Ji seniausia visų Brazilijos bažnyčių... Su pagarba imi žvelgti į tas atrupėjusias sienas. Tavo vajduotėj ima vaidentis praeitis. Tu, rodos, stovi neįžengiamų girių glūdumoje. Girdi jezuito pamokslą, kurio susiteikę klausosi plunksnom pasipuošę karingi indėnų vadai. Paskui jie iškerta ajkstelę ir stato šitą bažnytelę. Krikšto vanduo nuplauja jų puikias galvas ir jie įžengia į civilizotų žmonių tarpą. Paskui godūs aukso baltieji vergų pirkliai ateina ir išgraija jezuitų darbą ir sunaikina Europos kultūrą, pražyduosį Amerikos girių tankumyne. Liejasi nekaltus naujų krikščionių kraujas, kol juos galutinai baltieji išaukina; perveria per jų lūpas grandinę, supiausoto kojų kulnis, kad negalėtų; ir, pančiais apkalę, išsiveža į civilizacijos ir kultūros lopšį — Europą. Paskui parduoda vergų rinkai...

Šitos sienos matė tą kruviną istorijos tragediją. Tu klausai, bene prabils jos žmogaus balsu, ir tau papasakos praeities pasaką. Ak, jos jau prabilo! Jos ėmė užti ir gausti, virpėti ir aidėti. Tik ne nuo indėnų rikamo, o nuo lietuviškos «Pulkim ant kelių» giesmės! Gali žmogus turėti akmenų širdį; pagaliau, jis gali būti visai be širdies bet jis negalės sulaikyti džiaugsmo ir ilgesio asarų! Čia, už 10.000 kilometrų nuo Tėvynės, Naujojo Pasaulio istorijos lopšį ir senoj indėnų bažnytelėj lietuviška giesmė virsta tokia brangenybe lietuvių širdžiai, kad jos į visą pasaulį nemainytum! O kad jūs girdėtumėt, kaip jie gieda tie Caxias lietuviai!

Taip, tai buvo bendras dvasios pakilimas, lietuviškos širdies malda Dievui. Iš viso klyksme spindėjo asaros ir tokios tyros jos nukrisdavo į dulkes kaip rasa ant Nemuno kranto plevų antlo. Su jom iš pačių sielos gilumų liejosi žodžiai. Balse virpėjo nenusakomas ilgesys Tėviškės kraštui ir jos laukų platybėse pušėlėmis ošiantiems kapams. Ir tą valandą kiekvieno krūtinėje gimė dar vieną kartą daugiau kilnus pasiryžimas: «Aš turiu likti iki grabo lietuvis! Ir mano vaikai, kurie gimė lietuvišiais, lietuvišiais ir mirsi!»

Dieve, kuris girdi šitą valandą Caxias lietuvių giedant, palaimink savo tėviška ranka juo kilnųjį pasiryžimą!

(Plačiau — kitame nr.)

Meksikoj drebėjo žemė

Liepos m. 25 d. 10 val. nakties Meksikos mieste buvo jautiamas žemės drebėjimas, kuris kai kuriose Meksikos apylinkėse padarė daug nuostolių. Yra ir žmonių aukų. 9 asmens užmušti ir daug sužeistų. Sugriauta istisi kaimai, bei miesteliai ir išardytas geležinkelis jungias Meksiką su Vera Cruz provincija. Šis drebėjimas buvo smarkiausias per paskutinį dešimtmetį.

Kolonijos tarpusavio kovų priežastys ir santykiai su Lietuva

Peržygelus lietuviškos kolonijos pirmojo dešimtmečio gyvenima, pastebėjime, kad didžiausias nuostimtis jėgų proto, išminties buvo panaudota nevaisingoms tarpusavio kovoms. Del to daug gražių planų sumanyimų, pasiliko vien tik sumanymais. Organizacijų veikimas, jei toj tvankioj atmosferoj ir visai nebuvo sustojęs, tai bent stiprokai susilpnėjęs. Daug lietuvių nematydami tiek organizacijų gyvenime, tiek kolonijos spaudoj, jokių prašvaisčių pranešančių giedresnį rytojaus dieną, į viską, organizotą veikimą bei spaudą, namojo ranka.

Siuo atveju nesitenkina autorius išskeldamas vien tik tai praeities negerumus, kartu ir kelia klausimą, delko kolonijos gyvenime, su mažomis prašvaisčiomis, taip tamsu ir juoda yra buvę? Delko kolonijos gyvenimas pateko į tokių velniavę, iš kurios ir dabar dar nėra išsilaisvinta? Kas supiucė lietuvių su lietuviu, kas pasėjo neapykantos sėklą vieny prieš kitus?

Yra sakoma, koks piemuo tokia ir kaiminė. Koki generolai, tokia ir kariuomenė. Didžiausia kolonijos nelaimė ir gėda buvo, kad į jos vadus, į visuomenio bei kultūrinio gyvenimo įstaigas prie spaudos darbo prisiplakė tokių žmonių kuriems rūpėjo ne savo vargo broliu padėti, bet kaip geriau ir greičiau, vienaip ir kitaip išmargintą nugarą, su kuria Lietuvoj jau negalėjo rodytis, užtušuoti. Tokių intencijų ir pasiryžimų «vadams» kolonija buvo ir yra, tarsi palinkus liepa, scena, kurioje jie nevykusiai vaidina (žinoma, jei už tą apmokama) «tėvynės gynėjų» rolę ir koloniją moko tėvynės meilės.

Ir kolonijos padangė neprasiblaivys, nesustos tarpusavio rietenos, kol visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo priekyje bus savanaudžiū, vėjo gaidžiū, kurie linksta ten, kur vėjas pučia, savo įsitikinimus, sąžinę išparceliuodami už Judošiaus grašį.

Ir kai už jokus grašius spauda nepardavusi savo laisvės iškėlia dienos švieson provokatorių ir kolonijos kiršintoj šlykščias intrigas, kai kolonija pasmerkia jų juodus darbus, tada keturių vėjų sindikatininkai iš «lietuviškų namų» apie sau nepageidaujamą spaudą ir apie organizacijas, jų vadus rašo į ministeriją ir Draugijai Užsienio Lietuvjams Remti, įtikinėdami, išskiriant bandeirantininkus, visi kiti esą «Tėvynės priešai» ir kaipo su tokiomis negalima esą bendradarbiauti.

Kas abejoja išsivijos santykių nuoširdumu Tėvų Žemei te ateina į kolonijos ruošiamas, ne bandeirantininkų, Tautos šventes, išsivijų dienas, tepsa siklauso jų metu kolonijos organizotose dalies įvairių grupių bei įsitikinimų žmonių kalbos, tepagyvena tos dienos šventės nuotaika, kuria kvėpuoja lietuviška kolonija, tam daugiau apie kolonijos patriotizmą nereiks abejoti.

Visumet reik skirti Lietuvai ir ją valdančioj partijai, režimas. Neapken-

timas del kurių nors priežasčių vieno ar kitokto režimo, nepritarimas, ir net kritika valdančios partijos programos, yra pilnai suderinama su pagarba ir prisirišimu Lietuvai.

Jei kartais pasireiškia aštresnis nusistatymas išsivijoj Lietuvoj esančio režimo atžvilgiu, tai pateisinamų priežasčių irgi turima. Išsivija yra jautri ir Lietuvos vidaus gyvenimui. Vienas ar kitas skaudus smūgis, kuris istinka Lietuvoj gyvenančius brolius, yra smarkiai išsivijoj atjaučiamas, ypač gyvenant krašte, kur laisvės žodis, laisvą spaudą, kur kiekvienas išsivis turi Lietuvos artimesniū, ar tolimesniū giminių, pažįstamų.

Be to, nepalankiai nuomonei sudaryti apie režimą, davė ar duoda progos ir čia vietoj Lietuvą atstovaujančių įstaigų jose esančių kai kurių žmonių, nenuoširdūs ir nenormalūs santykiai su kolonija. Ar kitaip negalėjo ir negali būti, jau yra kitas klausimas.

Arba vėl pasitaiko ir Draugijos Užsienio Lietuvjams Remti nepasitenkinimo. Koks, rodos, būt pagrindas kolonijai būti nepatenkintai DULR? Jei kartais taip būna, tai tik del to, kad ji visų Lietuvos piliečių kruviniu prakaitu uždirbtas centais remia ir palaiko tas organizacijas (nors ir dirbtinas iš keletos žmonių), jos spaudą, kuri kolonijos gyvenime, be gloriovo, šmeiktų, ir blogos valios nieku daugiau nepasizymėjo.

Štai priežastys kolonijos tarpusavio kovų, štai kaip galvoja ir kaip supranta savo santykių su Lietuva — toll gražu ee taip, kaip išverstaskūria! bando įtikinėti Kauną.

Tarptautinis katalikų studentų kongresas Paryžiuje

Liepos mėn. 28 d. Paryžiuje prasidėjo tarptautinis katalikų studentų sąjungos «Pax Romana» kurios centras yra Sveicarijos Friburge Kongresas, kuris tęsis ligi 5 d. rugpjūčio. 27 tautų katalikai priklauso «Pax Romana» Sąjungai. Jų tarpe ir Lietuvos studentų ateitininkų sąjunga. Kongrese dalyvauja 900 atstovų, atstovaujančių daugiau 200 tautų. Pažymėtina, kad nei Vokietijos, nei Italijos katalikai studentai nedalyvauja. Pirmiesiems hitlerininkai oficialiai yra uždraudę dalyvauti o įtalių katalikams studentams nebuvo išduoti užsienio pasai.

BOLŠEVIKAI KEIČIA SAVO POLITIKĄ RELIGIJOS ATŽVILGIU

Telegramų pranešimu iš Rusijos bolševikai smarkiai pakeitė savo politiką tikėjimo atžvilgiu. Sulig paskutinių statistikos davinijų Rusioj yra atidaryta trisdešimts tūkstančių bažnyčių, bei įvairių maldos namų. Rusų liaudis, nežiūrint žiaurus per 20 metų bedievių propagandos pasiliko prisirišusi prie savo tikėjimo.

Bezbožnininkos propagandos nesėkmingumą gali parodyti ir tai, jog prieš trejus metus bedievių sąjunga turėjo pušėto milijono narių, o jau šių metu oficiali statistika skelbia, kad mi-

netai sąjunga priklauso tik 2 milijonai narių.

Suėmė šnipus

VARSUVA. Sulig «Express Pommny» du vokiečių tautybės, Lenkijos piliečių lenkų policijos yra sutmi ir pasodinti kalėjiman. Kaltnamį šnipinė, jamu vienos kalmyninės valstybės nau. dai. Jų pavardės kolkas viešai neskelbiamos.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Jau pradėdama Lietuvos elektrifikacija

Steigtama Lietuvos elektrifikacijos akcinė bendrovė. Pagrindinis kapitalas bus 10 milijonų litų. Statys didelę elektros stotį Šiauliuose ir dvi mažesnes ant Minijos upės.

Sjominis dionomis susisiekimo viceministeris Energetikos Komiteto pirmininkas inž. J. Jankevičius spaudai suteikė žinių apie pradėdamas didelius elektrifikacijos darbus. Pirmiausia, planu mastu bus pradėtas Radviliškio durpynu tvarkymas, kuriam tikslui jau paskirta 220.000 litų kredito. Mašinos durpynui jau užperkamos. Netoli Šiaulių, prie Rekyvos arba Gauštynio ežero, bus statoma didelė elektros stotis, kuri galės teikti elektrą šviesai ir jėgą Šiaulių, Radviliškio, Seduvos, Panevėžio miestams ir apylinkėms, ir gal net Joniškiai. Stotis bus šiluminė ir kuriu bus naudojamos durpės iš Rekyvos ir Tyrulių durpynų. 1938 m. pavasarį stotis bus pradėta statyti, o tu pat metu radenį galės būti paleista į darbą. Stoties statyba ir visi įrenginiai kaštuos 4 1/2 milijonų litų.

Taip pat jau atliekami tyrinėjimai Babrungo upelio ir Minijos upės. Ant Minijos upės, Zemaitijoje, bus statomos dvi hidroelektrinės stotys. Šios stotys teiks elektrą Telšių ir Kretingos rajonams. Jų statyba kaštuos apie 2 mil. 800.000 litų. Toms stotims statyti ir eksploatuoti bus įsteigta «Lietuvos Elektrifikacijos Bendrovė», kurios pagrindinį kapitalą sudarys 10 milijonų litų. Kiekviena po 100 litų. Numatoma, kad 51% akcijų nupirks valstybė, o likusios bus skiriamos išpirkti privatiniam asmeniui. Vėliau ši bendrovė galės pastatyti galingas elektros stotis Neryje prie Jonavos ir kitose didžiųjų upių vietose. Kadaigi prie šio darbo vyriausybė prisidės savo lėšomis, tai bendrovė negalės imti aukštos kainos už elektrą ir išnaudoti elektros vartotojus. Prie elektrifikacijos darbų galės prisidėti visi Lietuvos piliečiai, pirkdami bendrovės akcijas. Vyriausiu būves šeiminiuku bus vyriausybė.

Dar viena suvalkiečių byla

Kariuomenės teismas liepos m. 20-21 d. nagrinėjo viena suvalkiečių ūkininkų byla, kurioje kaltinamiesiems buvo patraukti Aleksandras Maurušaitis ir Kostas Grigaliauskas, abu Suvalkų Kalvarijos valsč. Iš pradžių šioje byloje buvo patraukti 7 asmenys, bet vėliau kitų bylos buvo išskirtos.

Pagal kaltinamąjį aktą kaltinamiesiems primetama gaminimas nelegalių atsiskaitimų ir jų platinimas ūkininkų tarpe, Kalvarijos apylinkė. Maurušaitis kaltinamas, kad jis praėjusiais metais rugpjūčio m. 22 d. padegęs bu-

vusio ministerio Aleksos, Lakiškų dvaro kūltus. Taip pat kaltinamas M. Rūtelionienės nužudymu ir Rūtelionių klono padėgimu.

Pernai nuo balandžio tu. ligi sulaukymo slapstėsis. Jis buvo sumistas pas ūkininką Botyrių, Lindvėnovo valsč. nakties metu, apstojus mifeto ūkininko trobesius apie 20 policininkų. Per stėmimą buvo smarkiai susižudojęs. Maurušaitis buvo sužeistas ir nuvežtas į Ilgoninę.

Kaltinamuosius gina advokatai Naujokas ir Tūmėnas.

Paskirtas Lietuvos delegatas prie Tautų S-gos

Lietuvos Vyriausybė, atsižvelgdama į svarbius reikalus, kurių mūsų kraštas turi Tautų Sąjungoje, įsteigė prie jos nuolatinę savo atstovybę. Nuolatiniu Lietuvos delegatu prie Tautų

Sąjungos su nepaprasto pasiuntinio ir įgaloti ministerio titulu paskirtas ats. gen. štabo pulk. Kazys Skirpa, ilgus metus buvęs karo atstovu prie mūsų pasiuntinybės Vokietijoje.

Raseiniai

ZEMAIČIU PLENTO STATYBA

Raseinių Ariogalos ruože paskutiniu metu plento statybos darbai labai pagyvėjo. Prie Ariogalos dalis plento jau pradėta kietinti, kiter varomai paruošiamieji darbai: skaldos mušimas žvyrio ir smėlio pristatymas. Prie plento linijos Raseiniai - Girkalnis dar trūksta 4000 kubinių metrų akmenų. Dabar šį trūkstamą akmenų kiekį veža daugiau kaip 100 vežimų. III dis-

tancijoje dabar dirba 300 darbininkų. Vežikai per dieną uždirba iki 20 litų, o darbininkai - nuo 5 iki 8 litų.

Į Kauną atvyks Litvinovas

SSSR užsienių reikalų komisaras Litvinovas ruošiasi aplankyti Švediją, Suomiją, o po to vykti į Talliną, Rygą ir Kauną.

SIEMET 7,2 GIMUSIU NEMOTERYSTĖJE

Vadinais, kas 14 vaikais yra pavainikis.

IREGISTRAVO POLITINI KLŪBA

Vidaus reikalų ministerijoje įregistruotas politinis klubas, kurio pirmininku yra advokatas Vileisis, sekretorium Dr. adv. Raulinaitis.

Tamsta žinai, ko kiti nežino. Pasakyk ir jiems. «Žviesa» - rimčiausias lietuvių laikraštis!

Lietuvos prekybos balansas pasyvus

Centraliūs Statistikos biuras paskelbė, kad šiomet per pirmąjį pusmetį Lietuva įvairių savo gaminių eksportavo už 93.577.400 litų.

Pernai per tą patį laiką buvo eksportuota už 92.411.000 litų, o 1935 m. už 74.714.100. Tad šiais metais Lietuvos eksportas, kaip matyti, lyginant su 1936 m. per pirmąjį pusmetį pakilo 1,16 mil. litų, o lyginant su 1935 m. 18,8 mil. litų.

Pagerėjus ūkio padėčiai, šiomet žymiai yra padidėjęs ir įvežimas iš už-

sienių. Iš viso šiomet per pirmąjį pusmetį įvairių prekių iš užsienio yra įvežta už 94.414.400 litų, kad net 25,76 mil. litų daugiau, negu per tą laiką, ir net 32,02 mil. litų daugiau, negu 1935 m. per tą patį laiką. Šiomet pirmojo pusmečio prekybos balansas yra kiek pasyvus - įvežimas didesnis už išvežimą

O, kad mane kas nors pamylėtų

O, kad mane kas nors pamylėtų, Ir širdį paguost man blednam, Vai norėčiau, kad man kas padėtų, Nes nuobodu gyventi vienam.

O ateik, pas mane šią naktelę Ateik, mylimoji, viena, Pasakysiu tau liūdną žodelį, Kas buvo ligi šiol paslėpta.

Į kalėjimą ryt mane varo, Turėsiu palikti tave,

Ten už grojų pheninių uždaro, Kaip murus lavonų karste.

Vaidentuvėje mano liepsnoja Aukšiniai svajonių laikai, Neuzilgo mirdėsiu tamsoje, Retežiais apkaltas žiauriais.

Jei sparnus sakalų aš turėčiau, Išskriečiau dar laisvės patirtį: Pas mieliausiąją savo pulėčiau, Jos rankose geisčiau numirti.

Kiek Lietuvoj draugijų

Draugijų įstatymu persitvarkusių ir registruotų yra iki 1937 m. V. 1 d. yra 675 draugijos su 2817 padalinių. Šių padalinių skaičiuje yra 1234 pavasarininkų kuopos. Vadinais, beveik pusę visų Lietuvos draugijų sudaro pavasarininkai - katalikiškasai organizuotas Lietuvos jaunimas.

A. VAIČIULAITIS.

KELIAS

(Tąsa iš 30 nr.)

Garbė Dievui, štai Genaitis pasiekė savo gūžtą. Pas Grigą Kinčiūną, gyvenusį antram trobelės gale, dar spinksojo žiburys. Ties namais Joneliui pasidarė ramiau ir lengviau. Stogo kūlaidžių čėžėjimas buvo toks artimas, ir jis žinojo, kad jie dabar nuo vejo šiausiasi. Jis girdejo syviri girgždant ir nematydamas galėjo pasakyti, kur guli kaladė malkoms kapoti.

Duryje buvo užaklėtos. Jis prėjo prie lango, pabirbėno ir iškėlė: - E, Grigai, Grigutai, jieleisk!

Niekas neatsiliepė. Jis pažvelgė į vidų. Asloje mėtėsi keli batai, kurpaliai ir asotis. Kinčiūnas išdrįkas tysojo ant lovos. Jis buvo nenusivilkęs, purvynas, su dumbliuotais batais. - Galvijai, galvijai! - tarė Jonelis. - Prislūptai, prislūptai, parėjęs užkūlį duris ir kriški, o man gi - stipk, jei nori. E, žmogau, atidaryk! Grigai, gyvuly, galvijau! Aš tau langą išėsiu, tada žinosi.

Jis ėmė smarkiai belsti į stiklą. Grigas, gyvuly ir galvijai pasirusino savo mįgy, apsvirtė ant kito šono ir,

rodos, nieko negirdėjo. Praėjo valandėlė įjyrmus dunksejimo, kai staiga jis pakilo, nusibūavo į priemonę, atkišo duris ir grįžęs vėl susmuko guoly. Jonelis įstūmė į pirklą prekes, uždegė žiburį ir pradėjo batus traukti. Kojos buvo subrinkę, ir jam sunku buvo nusiąti. Tada jis išpraudė batą į tarpdurį, lengvai nusimovė, pažitūrėjo į medinius puspažius ir varinas vielas, zičiausias pro duris.

- Dar laukys, tarė sau ir tik dabar nusimetė rūdinę, pakabino džiatį kitus drabužius, įsvilkė lopuotą sėrmėgą ir pakėlė antvožą.

Į prekes jis žiūrėjo ilgai, ėmė jas vieną po kitos, deliojo, vartė. Jam pasidarė smagiau - visį daiktai buvo ir sveiki ir neušlapę.

- Gera skrynia, - pasakė, jis iš stalėnas išsitraukė duonos kriaukšlį, ant lentynos rado parūdijusių lašinių kampų, atsėdėjo už stalo ir ėmė kramsnoti, valgi druska apiberdamas. Dantys buvo prasti, pryšakys daug jų išbūrėjo, likusieji nenorėjo dirbti.

- Senam visur bėdos, - atsiduso Jonelis.

Prieš jį ant stalo, atsitūpė katinas. Jis parietė po savių uodagą, apsilatė ir geltonomis akimis sekioje žmogams kasnius. Paskui jis prėjo prie alkūnės, pastatė nugarą, mūrė ir veifino, jį milingai žalludamas. Jonelis pa-

glostė pasišiausiąjį savo kaktą ir nuplovė atkišo jam, kaip ir prieš tai. Katinas waisto tiesiog nebuvo, jį pūm aršariai letena kėpstelejo, kaip ir prieš tai, lo nusimesdamas, ir tik tada pradėjo vakarionauti.

Pasitotines Jonelis išgėrė vandens puodukų, nuėjo pas Kinčiūną ir jį pibudines tarė:

- Klausyk, norėčiau pas tave gauti...

Batsiuvys išsiliojęs spoksojo į lubas. Viena jo ranka karojo nuleista nuo lovos, o antrąja įniko šiaudus iš migio pesjoti ir pro galvą ant grūdų mėtyti. Genaitis nusijuokė, jam buvo įdomus tas girto darbas. Tik kai dusiulus jam užėjo, šone suskaudo, jis prabjo:

- Nors nusiauti būtam galėjęs... Beje, tu turi...

- Tos pupos buvo velnio, žinai, -vogravo Kinčiūnas, - o ragaua jas beždžionės krauju laistė, ir dėl to Irškė man daugiau nedavė. Mano bobutė pasakojo...

- Latras! - pritarė Jonelis, žydą peikdamas.

- Jis man nedavė gerti. Supranti, a? Man, tokiam žmogui?

Ir neatsistebėdamas žydo pasiėlgimu, jis atsėdėjo, kasėsi krūtinę ir urzgė:

- Matai, ką geram vyrui daro! - Taip, - sutiko Jonelis, - Irškė

vertas asu! Sakyk, kur stovi tavo liepžiedžiai su remunėmis. Buvai tu, u vasarą prisirinkęs... Aš kiek nušėmė norėčiau nuo dusulio atsigtinti.

Batsiuvys pakėlė galvą ir ilgai žiūrėjo į Jonelį. Paskui jis greitai atsakė:

- Aš suprantu. Ieškok liepžiedžių, žinai, antspely, kurįs raudonas, neturintis...

Raudonas, žinai, žinai, žinai, atskirai išsivirino liepžiedžių, neturintis remunėlių, atsigerė ir... Jė kojos buvo žemėtos, ir liepžiedžiai kintė atsiklaupę prie suolo, ir meldė galva linkėdamos, į krūtinę musėdamas. Užpūtes žiburį įlindo į lovą, šiltai apsiklostė ir ėmė migdytis. Jis dar jautė, kaip katinas susirangė šalia jo, ir tarė:

- Vėtra yis labiau stunta. Kad tik stogo nenuneštų. Net šiurpu nuo tokio staugimo.

Vėjas liūliavo, sūpavo ir abu - katiną su Joneliu - migdė.

Vidury nakties Kinčiūnas jau buvo blaivus, tik galvoj užė. Jis pamatė kad dar jo lempa dega atsiminė Genaitį dusulio skundus ir paėmęs žiburį nuėjo kaimyno pažitūrėti. Jis gulėjo aukštlinkas, kriokė, buvo raudonas ir patalpas nusisparde.

(Bus daugiau.)

Dr. Hildegarda Burjan 1883-1933 metai

Dr. Burjan paslaptis

Jos didžiųjų laimėjimų raktas—tai buvo malda. Ji pati savo artimiausioms bendradarbėms kartą prisipažino, jog viešs didžiuosius savo įkvėptumus ji gavusi, beklūpodama prieš altarių! Ir iš tiesų! Kas ją mėtė besimeldžiančią bažnyčioje, tas negalėjo atsistebėti jos nepaprasta veido išraiška ir gilaus nusizeminimo bruožais. Tad nereikia nė sakyti, kad ji net tarp didžiųjų rūpesčių nė viena dieną neapleisdavo Sv. Komunijos! «Jei mes norime pasaulį bent truputį geresnį padaryti, tai pirmiausia patys turime semtis jėgų iš šventųjų šaltinių! Ypač mes turime išmokyti visus savo apaštalavimo darbus paverstį maldomis!» Ir nepasisekimuose ji patardavo savo įstikimiausioms bendradarbėms pirmiausia eiti į bažnyčią: «Visas savo sąskaitas turime pirma su Dievu suvesti. Tai duoda mums naujų jėgų ir drąsos!» Ne, ir ji pati daug meldavosi. Tam ji rasdavo laiko važiuodama traukiniais ir autobusais, eidama gatve ir nemigo naktimis.

Kilni šios ugningos apaštalės siela spinduliavo tą karštą Dievo meilę ir j visų savo bendradarbių širdis. Bet ji norėjo iš jų padaryti dar didesnes artimo meilės karžyges. Todėl, kur tik galėdama, stengdavosi ir jų mintis nukreipti į Dievą. Prel. Seipel'io patarima, iš pradžių ji įvedė «Socialinės Pagalbos» apaštalės mėnesines susitelkimo dienas bažnyčioje. Bet tuo ji dar nesitenkino. Iš uoliausių savo bendra-

minėjų ji sudarė tikrą krikščioniško galestingumo gvardiją, kurios narės pasiryžo veržtis į tas vietas, kur jau niekas kitas neįsijuda eiti, kur apmokamos tarnautojos nestengia paslaukoti. Jų uždavinys: «Kur tik būtina reikia atlikti koks nors kilus visuomeniškas darbas, kurį kiti visiškai atsisako arba nepajėgia gerai atlikti, ten yra mūsų pareiga užimti, pozicijas. O kada atsisakys kiti žmonių tiems darbams, tuomet visus šiuos darbus mes mieliai jiems užleisime, nes pasaulyje mes visados rasime gana vargo, kuris šaukte šaukia, kad tik kas nors jį imtų į šalinti!» Bet jau visų gražiausia savo pareiga jos lankė skelsti vlsur nuosirdžią artimo meilę, kuri greičiausiai vedanti žmones prie Dievo. «Mes norime rengti kelius kunigams, nešti gaivinancią artimo meilę j šių dienų stabmeldėjantį pasaulį, trokštame tapti išstikimiausiomis Katalikškosios Akeijos tarnaitėmis!»

Tai ir buvo pradžia «Caritas Socialis» Seserų. Šios rinktinės sielos, nors ir nesudaro tik šiol griežtos tarpuoliškos kongregacijos, tačiau net tarp pasaulio sukurių stengiasi kuo laimesniai susijurti su Dievu. Prie Dievo Stalo ir jos visos kasdien semiasi antgamtinės dvasios savo karžygiškoms meilės darbams. Tokių seserų 1933 metais buvo tik 210. Dabar jau ima jų rasti ne tik Austrijoje bet jos spėjo įsiveržti į Čekoslovakiją, Vokietiją ir k. Visos tos seserys sudeda j Bažnyčios atstovų rankas savo didįjį įžodį—dėl Išganytojo meilės išsivadėjį visų savo patogumų ir paaukoti savo jėgas

krikščioniško galestingumo ir artimo meilės darbams!

KRISTAUS MEILĖS GAISRAS AUSTRIJOJE

Tuomet tat ir prasidėjo tos didžiosios krikščioniškojo galestingumo lenktynės, kurios tiek palaimos atnešė ir iki šios dienos dar tebeneša katalikiškajai Austrijai. Jau pereinajame 1934 metais «Caritas Socialis» Sesers buvo užėmusios 37 krikščioniško galestingumo įstaigas: padėdamos vargingiausioms motinoms ir jų vaikeliams, globodamos liguistus vaikus, duodamos darbo mergaitėms, kurioms gresia nupuolimo pavojai ir t. t. Ypatingai gausios, bet nerūtingos, šeimos susilaukia šių seserų paramų. Tik per paskutinį 8 metus jos padėjo 22.000 tokių šeimų, laikinai pavaduodamos sergancias motinas, aprūpindamos našlaičius ir pan. Nuo 1931 metų Dr. Burjan'ienės pastangomis žiemos metu buvo įsteigtos Vienos mieste Sv. Elzbietos valgyklos, kuriose gaudavo pietus daugiausia nukentėję nuo krizės, bet nedirbantieji prašyti niekieno pagalbos. Jų buvo apie 3000. Pereitą 1934—35 metų žiemą buvo tokių laukytojų net 6000. Jiems buvo duota veltai 588.861 pietūs. Jų tarpe buvo raišytojų, grafų, tarnybos netekusių žmonių, buvusių fabrikantų ir t. t. 456 padėjėjos iš «Socialinės Pagalbos» su žuvusiojo Kanclerio Dollfuso žmona priekyje dirko su nuostabiū sumanumu. O kas besuskaitys visus kitus jų galestingumo darbus gelžkelio stotyse, prieglaudose, mergaičių globos ir patalpos namuose ir t. t.?! Nors Dr. H. Burjan ir mirė, tačiau jos sukurtas didžiosios meilės gaisras ir toliau tebeliepsuoja.

Paskutinis jos darbas tai buvo pa minklėnes bažnyčios pastatymas a. a. Prel. Seipel ir a. a. Dollfuss atminimui.

Ir vėl, kokia tai nuostabi krikščioniškos meilės šventovė turėjo išeiti! Šalia jos turėjo būt įrengta visa eilė galestingumo įstaigų: prieglaudos, valgyklos ir t. t. Kokiu apaštališku uolumu dirbo jos bendradarbės, tai galima matyti vien iš to, jog tik per du pirmuosius mėnesius po a. a. Prel. Seipel mirties net 436.000 laiškų buvo išsiuntineta j visus Austrijos kampus, kviečiant prisidėti prie to didingo paminklo statybos. Netrukus dar labiau nustebo visa Austrija, išgirdus, kad rengiama milžiniška 400.000 bilietų loterija tos bažnyčios naudai. Pats šv. Tėvas atsiantė viena brangų fantą. Radio spauda ir susirinkimai taip išgarsino šį darbą, kad nepaisant sunkių laikų j pabaigą neliko nė vieno bilieto. Tačiau pačios bažnyčios p. Burjan jau nebema tē, nes ji visados dirbo vien Dievo garbei, o pasisekimus paliko kitiems. Ji mirė 1933 m. birželio 11 dieną. Tai buvo gražus Sveč. Trejybės sekmadienis. Mirdama ji kalbėjo:

— O kokia graži diena mirti... Aš nesitikėjau, jog taip lengva mirti, jei žmogus per visą savo gyvenimą mirtį atsimeni... Kokia dėkinga aš esu Dievui, kad Jis man suteikė tiek daug progų gera daryti!... Tik aš norėčiau dar daugiau džiaugsmo padaryti kitiems. Tad pagalvokim, ar aš dar negalėčiau ko nors kitiems pasukoti!... O gerasis Išganytojas, padaryk, kad visi žmonės mylėtų vieni kitus, kad jie visi būtų laimingi, be galo laimingi per Tave!...

(Pabaiga)

Kaip didieji mokslininkai kūrėjai ir išradėjai žiūri j tikybą

(Tęsia iš 30 nr.)

Šitie žmonės nerado religijos dogmų, kurios prieštarautų mokslui. Jie buvo tikintys žmonės.

Ziūrėkime, kaip žiūri j religiją kitų mokslų atstovai.

Biologas ir paleontologas Cuvier, biologas Geofroy Saint Hilar, naturalistas Lamarck ir Quattrefages, tai vis tikintys žmonės.

Schleiden, biologai Dubois, Raymond, Th. Schwann buvo tik, ypač pastarasis, būdamas karštu kataliku.

Dabartinės embriologijos kūrėjas K. E. von Baer, darbuodamasis daugiau kaip 60 m., yra daug prisidėjęs prie gantos mokslų pakėlimo zoologijos, embriologijos, antropologijos, geologijos ir geografijos srityse. K. E. von Baer šventai tikėjo j Dievą ir buvo gilių religinių įsitikinimų.

Leipcigo universiteto profesorius Karl Ludwig yra žinomas fiziologas. So tikėtinai jis buvo pasiryšęs dideliu įsitikinimu prieš ateizmą.

Žinomas biologijos srityje belgas van Benedonas buvo praktikuojąs katalikas.

Girgas Mendelis, kuris surado ir aptarė paveldėjimo sąlygas, davė pradžią staigiai atsimainymų teorijai. Tą teoriją išplėtojo garsus biologas de Vries. Mendelis buvo augustijonas vienuolis.

Vienas didžiųjų chemikų ir biologų L. Pasteur štai ką rašo: «Pirmas žmogaus pažvelgimas j pasaulį randa jame fenomenų (reiškinų) įvairumą, skirtingumą, daugumą. Bet jei tas pažvelgimas bus mokslo apšviestas — mokslo, kurs artina žmogų prie Dievo, tuoį atskumas ir vienybė spindi iš visų dalių».

Stodamas j Prancūzų Mokslo Akademijos narių Pasteur pasakė kalbą,

kurios užbaigoje taip atsiliepta apie Dievą: «Laimingas, kuris turi savy Dieva, grožio idealą, ir kuris jam tarnauja, kuris turi meno, mokslo, tėvynės, evangelišką dorybių idealą». Jis visą gyvenimą buvo pavyzdingas katalikas ir mirė, laikydamas kryžius rankose.

Mokslininkas Elle de Cyon, peržiūrėjęs didžiųjų mokslininkų pažūras j tikėjimą, skelbia, kad nėra prieštaravimo tarp tikėjimo ir mokslo. MOKSLININKU BALSAS — TAI MOKSLO BALSAS, NES MOKSLAS MOKSLININKU PADARINYS.

Bet kaip tai išaiškinti, kad net ir tarp mokslininkų yra netikinčių, nors, tiesa, ir beieškodami nušimintis? Kadangi mokslas tikėjimo neįdiegia, tai žmogus, kurie bus išauklėti tikybos, priešingoj dvasioj, neįsados turėdami pakankamai noro ir laiko pažinti tikėjimą, apie kurį dažnai yra girdėję daug neigiamo iš tikėjimo priešų.

Šiandien mokslas yra labai išsišakojęs. Dideli mokslininkai paprastai visiškai pasineria savo specialybėje. Apie kitus mokslus jie žino labai nedaug, apie religiją dar mažiau, nes jie neturi nei laiko, nei noro nuodugnai tyrinėti religijos klausimus. Labai dažnai pasitaiko, kad didelis biologas, fiziologas, chemikas ar kitas gamtininkas yra tikras tamsuolis religijos dalykuose. Čia paprastai jis pasitenkina tuomet, ką yra gavęs namuose ar mokykloje arba pasisavina madoje esamas pažiūras.

Mūsų bedieviai ir laisvamaniai ne kitaip yra įgiję prieštikiškinį nusistatymą.

Ugavę rusų gimnazijose ir universitetuose prieštikiškinio nusistatymo, jie yra daug skaitę tikėjimą grįaunancijų raštų. Bet ar jie yra skaitę rimtų, katalikų parašytų veikalų, kurie gina tikėjimą? Dažniausiai nieko. Taip sugenda tikėjimo atžvilgiu net ir subrendę žmonės. Ką bekalbėti apie jaunuolius,

kurie pirmoje jaunatvėje pasiduoda geidulių vergovėi. Tokie griebiasi Rousseau ir Markso «mokslo», nes taip atsipalaiduojama nuo Dievo įsakymų ir apslopinamas sąžinės balsas. Tokie atpuolėliai nuo tėvų tikėjimo paprastai pasidaro didžiausiais tikėjimo priešais.

Taigi 1) RELIGIJAI PRIESINGAS AUKLĖJIMAS, 2) RELIGIJOS NEPAZINIMAS, 3) PASIDAVIMAS LAIKO MADAI, 4) GYVENIMAS, PRIESINGAS RELIGIJOS NUOSTATAMS, ATITRAUKIA ŽMOGŪ NUO TIKYBOS, BET NE MOKSLAS, NE RIMTI GALVOJIMAI.

Išidėmėtinas yra Prancūzų Mokslo Akademijos nario Coppée įspazinimas. Savo knygoje «La bonne soufrance», kuri per vijenerius metus sulaukė 70 laidu, rašo: Išauklėję mane krikščioniškai. Per keleta metų po pirmos Komunijos stropiai pildžiau religijos pareigas. Vėliau buvo kitaip; bet tas atsitiko dėl to, kad jaunystės ašarų buvau perbloktas j nuodėmių purvą. Gėda neleido man keltis. Niekas nuo Bažnyčios ir religijos žmonių taip neatitraukia, kaip Jos įsakymai, kuriais Ji Dievo vardu varžo žmogaus geidulius. Taip atsitiko su manim, ne kitaip atsitinka ir su kitais; tegu tikrai būna nuo širdis ir turi tiek drąsos pasakyti atvirai, ką jaučia savo širdy.

Puolęs emiau ieškoti moksle religijai priešingumų, nes norėjau pasiteisinti bent prieš savo sąžinę... Bet visa tai buvo puolas, o ne prieš puolimą. Įžengęs j klaidingą kelią bridau vis giliau ir giliau: skaičiau blogus raštus, klausiau bedieviškų kalbų, prisizūrinėdavau nedoriems pavyzdžiams, o visa tai dariau įsitikinti, kad žmogaus idealas yra tenkinti geidulius ir pataikau ti puikybės. Tada prie visa ko atšaliau, pasidariau abejingas.

Pagaliau aplankė mane kentėjimas... Tada gerasirdis Vjespats pažvelgė j mane... j mane, kuris laimės dė-

nomis pjktam panaudojau Jo dovanas. Ir vėl aš tikiu ir vėl meldžiuos... Patarė man skaityti Evangeliją... Skausmą prikaitys prie lovos, skaičiau j savaitėmis, mėnesiais. Kiekvienas Sv. Rašto žodis emė mano akyse atgyti, kol, pagaliau, atgijau ir aš. Taip! Kiekvienam Sv. Rašto žody mačiau tjesą, kuri švietė, kurios šviesa vis labiau skverbėsi mano širdin. O jūs, išdidūs savo mokslu, skaitydami šiuos žodžius, nusis tebsite. Stebėkitės, syeiki! Ar man tai kenkia? Nel ne jūsų klausiu, ne jū su prešysiu paaiškinti Kristaus žodžius, kuris nusizeminęs skelbė pasauliui savo mokslą... o paskui įgaliojo skelbti ne jus, bet prašciokėlius, kuriuos savo apaštalais padarė. Jie išnešiojo Jo mokslą po pasaulį.

Ir tas mokslas po tiek amžių gyvuoja, nugali, o visur, kur tik ima viešpatuoti, žmogus barbarijos nusikrato, tobulėja, kyla.

Tą mokslą pažinau ir aš, o pažinau sunkių kentėjimų laike... ir jis mane apdovanojo, išmokydamas... kantriai kentėti... ir mylėti.

(Pabaiga.)

Palaidos Mintys

Tas nauja j pasaulį įnešė, kas liepė artimą labiau mylėti už save. Visi kiti kartoja tik labai iškraipytas formas.

Drąsa—karžygių motina. Kas jos neturi—tas našlaitis.

Kas daug kalba, retai įgyvendina savo žodžius. Išmintingas žmogus nuolat daboja, kad jo žodžiai nebūtų skatlingesni už darbus.

Graži ir garbinga žmogau pavaldas nešioti, tačiau dar gražiau ir garbingiau žmoniškuo ekleja gyvenimo dirvoje sėti.

LIETUVIAI! Visi kaip vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokite ir skaitykite "Sviesą".

"Sviesą" yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesą" gyvdena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargantiniams ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesą" lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išelna.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoje Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a : Iš provincijos pinigų siūsti Redakatoriaus vardu.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOVS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidūjinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas. Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]. Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. n 6: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORÉOS ir REUMATIZMO aštro ir kroninio. Sifilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGŲ. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val. Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTĮ) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

„Sviesą“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retire — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].
4. P. Klirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvėj — S. Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas «Sviesos» įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat

IR — Rua Cuoto de Magaleãs ir kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“
GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SÁ.

LIETUVI KATALIKE!

Jau galima gauti lietuviškų maldaknygių. Moderniška išvaizda, gražios maldos, gryna lietuvių kalba ir prieinama kaina.

Specialiai maldaknygės jaunimui ir mokyklų vaikams.

Kreiptis į savus kunigus — Villa Zelinoj ar šv. Antano do Pary bažnyčioj. Galima sekundteniais — prieš ir po pamaldų.

Dêmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, tesikreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos prieinamos visiems. Atsilankykite — įsitikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kurio laiku.

J. STANKŪNAS.

Jūs skaitote „Sviesą“? — Gerai. Prenumeratą sumokėjote? — Gerai. Paraginat pažįstamus ją prenumeruoti? Ne? — Ot, čia tai negerai! Dar šiandien nuneškite jiems savąjį numerį susipažinti ir paraginkite, kad užsiprenumeruotų. Jei bus reikalo, patys papėkite jiems tai atlikti. Padarysite kultūringą darbą!

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LONGINAS PAZIKAS turi atidarys dailės — pašybos studiją. Piešia įvairius paveikslius, portretus ir t. t. ant drobės alėjiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba vėrėškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. vak.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 20 de Novembro

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

S Ą O P A U L O LIETUVIŲ KRONIKA

„Grūdo“ metinis susirinkimas

Liepos m. 25 d. Mocos mokykloje buvo suauktas metinis „Grūdo“ susirinkimas. Prezidiumui pakviesta konsulas Gaučys, p. St. Remencius ir mok. Tamoševičius. Pranešimą valdybos ydaru padarė p. A. Dutkus, revizijos komisijos—Juodgudis. Atvykęs iš interioro Sablevičius kalbėjo apie reikalą imtis žemės ūkio darbo. Kadangi p. Cenarka dėl įvairių priežasčių negali dalyvauti nei „Grūdo“ valdybos posėdyuose, nei susirinkimuose, susirinkimas nutarė išrinkti kitą pirmininką, kuriuo išrinktas yra p. Stasys Remencius. Bandedantininkai dalyvavusieji susirinkime įtikinėjo, kad reikia „Grūdas“ likviduoti, o organizuoti kas nors naujo. Tačiau „Grūdo“ nariai prieš tokias nesąmones pasisakė prieš. Įstatams peržiūrėti išrinkta komisija į kurią įeina konsulas P. Gaučys, kun. Arminas ir mokyt. Tamoševičius. Kaip iš Valdybos pranešimo paaiškėjo, kad „Grūdas“ esamose sąlygose darė visa tai, kas buvo galima padaryti.

— MOKYTOJAS NALIVAIKA žemes atostogų proga buvo atvykęs į S. Paulo, pirmadienį grįžta atgal į Buenos Ayres.

Išlaikė portugalų kalbos egzaminus

Mokytojai: Girdauskas, Nalivaikienė, Tamoševičius, Nalivaika ir Korsakas išlaikė portugalų kalbos egzaminus, Teko patirti, kad ką keno buvo daromos pastangos atitinkamose įstaigose, kad laikisieji mokytojai egzaminus negautų pažymėjimų, jog jie yra išlaikę egzaminus.

Koresp.

— Lenčiauskienei praėjusį sekmadienį Mocos mokykloje aukų surinkta 46 mlr.

MOKYKLŲ VEDĖJAI GALI BUT TIK CENZUOTI MOKYTOJAI

Paskutiniu metu, Draugija Užsienio Lietuviams Remti yra išleidusi aplinkraštį, kur nurodama, kad jos lėšomis išlaikomose užsienioose mokyklose mokyklų vedėjais tegali būt tik cenzuoti mokytojai. Be abejo šis DULR žygis reik tik sveikinti. Kai mokykloms vadovaus žmonės specialiai pasiruošę auklėjimo ir mokymo darbai, tuomet ir darbo vaisiai bus našesni.

J. B.

NESULAIKYSI NAUJO KILIMO... Jaunime, ar žinai

Kad šį sekmadienį, 2 val. po pietų Villa Bellos mokykloje yra šaukiamas Liet. Kat. Bendruomenės JAUNIMO SEKCIJOS SUSIRINKIMAS. Programoje įdomi apie išievių jaunimo uždavinius paskaita, deklamacijos, džioga.

Po šio susirinkimo, ten pat tarsis savo einamuosius reikalus ir MENO SEKCIJA. Visiems meno sekcijos nariams dalyvavimas susirinkime būtinas.

Įsteigta Meno Sekcija

Praėjusį sekmadienį, liepos m. 25 d. 5 val. vakaro buvo suauktas Katalikų Bendruomenės meno sekcijos steigiamas susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 50 žmonių. Sekcijon nariais užsirašė 30 asmenų. Išrinkta valdyba į kurią įėjo

Stasys Paukštys—pirmininku, A. Tumėnas—vice-pirmininku, Stepas Staras—sekretoriumi, Elena Neumanienė—išdininke; Vytas Rutkauskas—reikalų vedėju.

Reikia tikėtis, kad ši sekcija įneš daugiau gyvumo į pilką ir dažnai nuobodų kolonijos gyvenimą. Linkėtina pasiryžimuose ištesėti ir įgyvendinti užsibrėžtus planus.

— Kolonijos Kapeljonas praneša, kad į jį įvairiais reikalais galima kreiptis kiekvieną dieną nuo 6 iki 9 val. ryto, o vakarais pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 6 iki 10 v. vak.

Pamaldos

ŠI SEKMADIENI, RUGPIŪCIO MĖN.

1 DIENA PAMALDOS BUS:

Villa Zelinoje Svento Juozapo bažnyčioje Mišios bus 8 ir 11 val. ryto.

Šv. Antano do Paryžiaus bažnyčioje — 11 val.

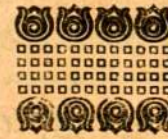
Sitą sekmadienį šv. Mišios bus 8 val. Villa Anastazijos lietuviams.

Išpažinčių šį šeštadienį bus klausoma Villa Zelinoje lietuvių bažnyčioje nuo 4 val. vak. Šv. Antano nuo 6 val. Mocos mokyklos mokiniai išpažinties prieti gali nuo septintos val. ryto Villa Zelinoje; Villa Bellos—šeštadienį į vakaro. Bom Retiro šeštadienio vak. Šv. Antano bažnyčioje; Villa Anastazijos sekmadienį prieš pamaldas.

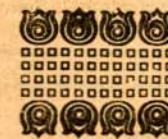
EVANGELIJA XI SEKMADIENIUI PO SEKMINIU

(ŠV. MORKAUS 7, 31—37)

Anuo metu Jėzus palikęs Tiro sritis, per Sidoną atėjo pas Galilėjos jūrą, eidamas Dekapolio krašto viduriu. Ten atvedė pas jį kurčią nebylį ir prašė jį padėti ant jo ranką. Paėmęs jį šalia nuo mintos, jis įdėjo pirštus į jo ausis, prisilietė su savo sielėmis jo liežuvio, pažvelgė į dangų, atsiduso ir jam tarė: Effeta, tai yra, atsiverk. Jo ausys tuojau atsivėrė, ir jis kalbėjo kaip reikia. Tuomet jis jiems įlepė niekam to nesakyti. Juogi labiau jis jiems įlepėdavo, juo labiau jie skelbė ir juo labiau stebėjosi, sakydami: jis visa gerai padarė, jis daro, kad kurti girdi ir nebyliai kalba.

Smagu
rinkti
vata.

Parsiduoda sklypas

Ant Alto da Mooca, netoli prie rua da Mooca, parsiduoda kampinis; prie aikštės, žemės sklypas labai geromis sąlygomis. Kreiptis: Rua da Mooca, 309 kiekvieną dieną be sekmadienių ir rua Canindė 544.

PARSIDUODA 3 SKLYPAI ŽEMĖS po 10x45 metr. ant rua Florianopolis, 84. Teirautis Rua Mendes Junior 681. Braz.

Tamsta žinai, ko kiti nežino. Pasakyk ir jiems: „šviesa“ — rimčiausias lietuvių laikraštis!

Mokytojų konferencija

Šį šeštadienį Lietuvos Konsulate 3 val. šaukiama mokytojų konferencija. Kai kuriose konferencijose ligi šiol dalyvavo „Lietuvio“ redaktorius. Atrodo, kad ir kitų laikraščių atstovai, bei reporteriai jrgi galėtų dalyvauti, kad tiksliai informuoti visuomenę apie mokyklų padėtį.

Gera proga linksmam praleisti laiką

Š. m. rugpiūčio mėn. 7 d. šeštadienį Maironio v. Liet. mokyklos ruošiamame

VAKARE

Bus vaidinama pirmą kartą S. Paulo 8-ųjų veiksnių komedija iš bandžiavos laikų „Burtininkė“. Po vaidinimų Parque das Nações vyrų choras padainuos keletą lietuvišką dainelių.

Įad vgtstame visi į Parque das Nações Maironio liet. mokyklą Pakvietimai gaunamai pas mokyklos vedėją ir tėvų k-to narius.

GROS DUDU ORKESTRAS

Pradžia 8 val. vak. Pabaiga 5 val. ryto.

Maironio v. liet. pradž. mokykla

VAISTINĖ PASSERINI

REKOMENDUOTINA VISIEMS LIETUVIAMS VAISTINĖ

Patarnavimas esant ligoms ir patikimas. Įvairus pasirinkimas velti-
niu ir užsieninių vaistų bei kosmetikos dalykų.

GALIMA KREIPTIS IR NAKTĮ.

Rua Silva Pinto 263 :: Phone 5-3584

Lietuvių Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po vieną milreisą ir vtenas milreisas įrašų.